

af forskjellige lærere ere fremførte, men kun tillade mig at bringe i det lærere Things Erindring, at der paa Læsebordet har været henlagt et Andragende fra et Par Herreder i Jylland. — saavidt jeg erindrer, Malt og Gjording Herreder (Sa!) — som nærmere omhandler denne Materie. Men paa den anden Side troer jeg heller ikke, at Paragraphen er ganske tilfredsstillende, og Mange have ogsaa yttret sig imod den; desuagtet vil jeg dog ønske, at den maatte blive vedtagen og til 3die Behandling afændret til en bedre Stikelse.

Ordføreren: Efterat saamange Lærere have yttret sig om denne omtalte Paragraph, skal jeg blot tillade mig nogle ganske faa Bemærkninger. Den høitagtede Kultusminister har udtalt sig saaledes, at han finder adskillige Betænkkeligheder ved at gaae ind paa en saadan Frihed; men det forekommer mig dog ikke, at de ere saa store, at de skulde have en overveienende Indflydelse paa Afstemningen her i Salen; navnlig har den høitagtede Minister gjort opmærksom paa, at, naar det skulde overlades til Skolebestyrelsen at bestemme, om et Barn skulde fritages for Skolen, saa vilde den blive nødt til at fritage alle dem, hvis Forældre begjærede det; thi den vilde ikke kunne modstaae den Storm, der vilde trænge ind paa den; men det troer jeg ikke kan være fuldkommen begrundet, thi Cognesforstanderskaberne, som have med disse Sagers Afgjørelse at gjøre, ere ved Bestemmelserne i denne Paragraph ligefrem nødsagede til at tage Hensyn til, om Barnet ved Examen har de nødvendige Kundskaber; naar det er saaledes klarlig betegnet, saa er jo Bestyrelsen i sin fuldkomne Ret, dersom Forældrene henvende sig for at faae et Barn fritaget, til at sige: dette Barn staaer saa langt tilbage, at det er aldeles nødvendigt, at det endog saa i det næste Halvaar flittigt besøger Skolen, for at det kan indhente, hvad der tidligere kan være forsømt, og for at det kan følge med de andre Børn; hvor der er givet en Bestyrelse et saa aldeles fast Holdpunkt, troer jeg ikke, man behøver at være bange for, at den skulde lide under saadanne indstormende Begjæringer. Der er yttret og lagt megen Vægt derpaa, at, naar Børnene saaledes vare borte fra Skolen i et halvt Aar,

vilde de ikke alene, naar de indfandt sig igen i Skolen, være til Besværlighed for Skolelæreren, men ogsaa til Hinder for Undervisningen og til Sinkelse for de Børn, som stadig besøge Skolen; jeg kan ikke lægge synderlig Vægt paa denne Bemærkning; thi vistnok maa det indrømmes, at det er i sin naturlige Orden, at de Børn vilde staae noget tilbage, og at det vilde være lidt, inden de kunne følge med de andre; men, naar man seer hen til Undervisningen i Almuekolerne, saa vide vi jo Alle, at der læses og der gjentages og gjentages, og at der tygges og tygges Drov paa Gæt og det Selsamme, saa at, om ogsaa Børnene have været borte i nogen Tid, ere de dog vant til at faae det Samme gjentaget saa mange Gange, at det ikke kan have væsentlig Indflydelse paa Undervisningens Fremme. Det kan ikke være synderlig anderledes i Skoler, hvor der kun kan være to Classer, og hvor der altsaa er Børn, som allerede ere temmelig adskilte paa Grund af Alder, som desuden ere meget forskellige med Hensyn til Gvner, og som endelig ere saa overmaade forskellige ved den Maade, hvorpaa Undervisningen hjemme kan blive understøttet; men, naar man vilde lægge meget stærk Vægt paa en saa stor Forskjellighed, saa maatte man sige, at denne Betænkkelighed er daglig tilstede i Skolen; thi der er altid nogle Børn, som Skolelæreren ikke kan faae med, saa han altid bliver nødsaget til at gjentage hundrede Gange for dem, hvad han lærer dem, og de blive endda lige kloge. Endelig er der fra en tredje Side gjort opmærksom paa, at det havde været ønskeligt, at det ikke var udtalt i Paragraphen, at de Børn, som skulde kunne nyde en saadan Fritagelse, skulle med stadig Fild have besøgt Skolen, og det er navnlig ogsaa fremhævet, at der jo var mangfoldige Børn, som aldrig gif i Skole, men blot mødre ved Examen. Med Hensyn til denne Indvending skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der jo her aldeles ikke handles om de Børn, som slet ikke kom i Skole, men kun indfinde sig efter Tilfælde ved den halvaarlige Examen og der aflægge Prøve paa deres Fremgang, for at man kan erfare, om Forældrene fremdeles kunne vedblive paa anden Maade at sørge for deres Un-